

AZ AMATŐR

Megjelenik havonta kétszer :: Évente
12 kettős képes szám és 12 pótfüzet,
■■■■ összesen 36 szám ■■■■
Előfizetési ára egész évre 16 korona.

A 12 pótfüzet külön előfizetési ára 3 kor.
„AZ AMATŐR“ előfizetőinek ingyen.
Az egyes pótfüzet ára 25 fillér.

FÉNYKÉPEZÉSI FOLYÓIRAT

Szerkeszti és kiadja: dr. Kohlman Artúr

Társszerkesztő: Gábor József. Helyettes
szerkesztő: Sz. Kiss Lajos, vegyész-
mérnök. Főmunkatársak: Sztankovszky
■■ József, Szeghalmi Gyula. ■■

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII/29., Baross-tér 15. szám.
Telefon 94-49. ■■ Telefon 94-49.

ZEISS
ANASZTIGMÁTOROK
„TESSAR“

1:3.5
Arcképekhez

1:4.5
Lumière színes
felvételekhez

1:6.3
Pillanat- és tájfelvételekhez.

PALMOS-KAMARÁK
könnyű fémből fokális redőnyzárral kapható a foto-
üzletekben, valamint

WIEN, IX/3 **CARL ZEISS** Berlin,
Ferstelgasse 1. — **JENA** — Frankfurt a.M.
(Ecke Maximilianplatz) Hamburg, London,
St. Petersburg.

Tessék „P 32“ sz. ismertetést kérni. = !! Ingyen és bérmentve !!

„LINOTYP“

TRAPP & MÜNCH

papirja, a **MATT-ALBUMIN-PAPIROK** új fajtája.

Vászonszövéssel, fehér és sárgás; finom és szemcsés.

LINOTYP minden negatívhoz alkalmas a finom szemcsés („Feinkorn“) kisebb méretű képekhez, a durva szemcséjű „Grobkorn“ a nagy méretűekhez,

LINOTYP igen gyakran szép meleg és bársonypuha árnyékokkal másol.

LINOTYP bármely használatos, a fénytelen celloidin papirokhoz előírt színező vagy színező-rög-zítő (tónfixáló) fürdőben kitűnően színezhető.

LINOTYP plasztikus, előkelően művészi hatású képeket ad, melyek hasonlatosak a festmények reprodukcióihoz

LINOTYP 27 M-ba kerül a szakfényképésznek könyvenként. De ivenként is kapható.

Mintacsomagok — „Az Amatőr“-re való hivatkozás esetén — a kívánt méretekből bérmentve l.-M.-ért kaphatók.

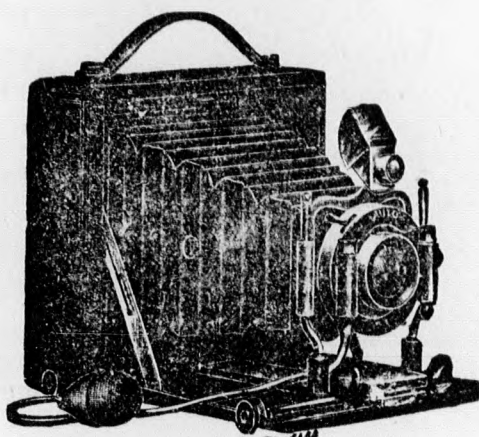
◆◆◆ **TRAPP & MÜNCH G. m. b. H. FRIEDBERG (Hessen.)** ◆◆◆

Modern művésznyomat-papírosok gyára.
MATT-ALBUMIN, a legrégebbi és legismertebb jelzés.

— Telefon-szám: 64. —
Sürgőny cím: „TUMA“.

**Alkalmi
vétel !!**

**Ritka :
alkalom!**

Üzlethelyiségünk megváltoztatása miatt

Fényképező-készülékek és felszerelési kellékek

**mélyen leszállított árakon kaphatók
készpénz vagy részletfizetés ellenében**

**Fényképezők ne mulasszák el
üzlethelyiségünket felkeresni.**

Aufrecht és Goldschmied, Budapest

• • • VII., Rákóczi-út 26. szám. • • •

Wanaus József

FÉNYKÉPEZŐ - KÉSZÜLÉKEK
ÉS KELLÉKEK SZAKÜZLETE

BUDAPEST, DEÁK FERENC-UTCA 19.

Dúsan felszerelt raktár: szalon-, utazó, Kodak és egyéb kézi kamrákban. — Leghíresebb gyártmányú objektívek. Celloidin, aristo, bromezüst papírok. — Kiváló jó minőségű lemezek. — Mindig friss vegyszerek állandóan raktáron. — Előhívások 1 nap alatt eszközöltetnek. — Mindennemű fényképezési munkát elvállalok.

Sötét kamara amatőröknek ingyen áll rendelkezésére.
Uj nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

ideális kamarája minden komoly amatőrnek
és szakfényképésznek; kitűnő szerkezet
Elegáns kivitel.

Szállítható az összes szokásos keretekben,
valamint 9×14 cm. és 10×15 cm.-esben is
mint tekercs és panoráma-kamara.

Érdekes árjegyzék ingyen és bérmentve!

Camerawerk Sontheim 83, am Neckar.

Vezérképviselő Magyarország-Ausztria részére:

Eugen v. Károly, Wien, VIII., Josefstädterstr.
14. Mezzanin.

Vannak hasznavehetetlen negatívjai??

Akar jó másolatokat!!

Használja a «Rembrandt»-papirost,

mely még a legszürkébb, látszólag teljesen hasznavehetetlen negativekről is pompás másolatokat ad.

Fabrik Photogr. Papiere, Trockenplatten und patent. Spezialaparate:

Ferdinand Hrdliczka Wien XVI/2

Lerchenfeldergürtel 9—11.

Herbststrasse 1.

Szőnyegeket javításra, mosásra és tisztításra elvállal **Brandl Arthurné** :: perzsa szőnyeg raktára. ::
Budapest, VII., Erzsébet-körut 18. I. em. 7. ——— A legolcsóbb bevásárlási forrás.

LIPP GYULA
ékszerész-, arany- és ezüstműves
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
▲ Menyasszonyi kelengye és ajándékok. ▲
Telefon: 76-52. Alapítotott 1849.

Kaphatók a fotoüzletekben
AZEKA
Film-kifeszítők, film-sulyzók, tok- és gyűrű-
szoritók filmekhez. Háromkarú lemezemelők.
Egyedüli gyártóink: Aug. Chr. Kitz, Frankfurt a. Main.

WORNITZER LIPÓT
fényképész, a „Photo-Club, magyar amatőr-
fényképezők országos egyesületé”-nek assistense.
BUDAPEST, IV., Ferenc József-rakpart 17. V. em. (lift).
Méréskelt díj mellett, alapos szakszerű okta-
tást ad amatőröknek a fényképezés bár-
mely ágában és összes művészies eljárásaiban;
továbbá jutányos árak és leggondosabb kivitel
mellett ::
Elvállal mindennemű fényképezési munkát amatőrök részére
u. m. lemezek és filmek előhívását, negatívok javi-
tását és retusmunkákat. — Másolatok készítését
bármely eljárás szerint, bármily kívánt kivitelben.
Nagyításokat. — Művészies platin, pigment és
gummi-nyomatok készítését. Vetítő- és stereos-
kop-képek készítését.

Szász királyság
**Technikum
Mittweida.**
Igazgató: A. Holzt, tanár.
Magasabb technikai tanintézet
Elektro- és gépészmérnökök,
technikusok és művezetők kikép-
zésére. Gazdagon felszerelt elek-
trotechn. és gépépítő laboratoriu-
mok Gyári tanulóműhelyek.
3610 hallgató a 36. iskolai évben.
Programm stb. díjtalanul a
titkárság által.

**Aki „Az Amatőr”-nek egy új előfizetőt
szerez,**

„Az Amatőr” bármelyik régebbi év-
folyamának annyi negyedévi füzetét
kapja ingyen!

a hány negyedre az általa szerzett új előfizető „Az Amatőr”-re előfizet.

Halmozás esetén több évfolyamot, bekötési táblákat és almanach-zsebkönyvünket teljesen ingyen kapják az előfizetőket-gyűjtők.

Lapunk terjesztését t. olvasóink szives jóindulatába ajánljuk!

Amatőrismerősök cimeit — mutatószámok küldése céljából — köszönettel fogadjuk.

Fényképezési
cikkék szaküzlete.

ROGÁTSY KÁLMÁN Budapest, VII., Rákóczi-
út 10. Sip-utca sarkán.

KÉZI KAMARÁK, műkedvelő-készülékek, legegyszerűbb
szerkezettől a legmodernebb kivitelig.

KODAKOK: Zeiss-Minimum-Palmos, Goerz-Ango, Hüttig-
féle Cupido, Wünsche-féle Victrix-kamarák nagy
választékban.

LEMEZEK, PAPIROK, vegyszerek mindig friss állapotban,
csinos kivitelű kartonok nagy választékban. „Az
Amatőr” előfizetői és Klubtagok árkedvezményben része-
sülnek. Sötét kamara használata díjtalan. Arjegyzé-
kem ingyen és bérmentve.

Z ANASZTIGMÁTOK, APLANÁTOK ÉS AZ EGYSZERŰ TÁJKÉPLENCSEK TULAJDONSÁGAI RÓL.

IRTA: HAJDU FRIGYES, BUDAPEST.

Alábbiakban némi magyarázatokkal kívánunk szolgálni az amatőrnek az egyes lencsék sajátságairól, mert a gyárak reklámai nem igen könnyítik meg a helyes választást, ha objektivet akarunk vásárolni.

Az u. n. *ideális lencse* oly optikai eszköz, amely az egy pontról jövő fénysugarakat ismét egy pontban egyesíti. Az ideális lencse a legtökéletesebb objektív lenne.

A forgalomban levő legtökéletesebb objektívek sem rendelkeznek teljesen az ideális lencse tulajdonságaival, hanem csak megközelítik azokat. Ezek *korrigált* lencsék. Ebből a kifejezésből következtethetünk arra, hogy az egyszerű lencsék az ideális lencsék tulajdonságaihoz képest bizonyos aberrációkat mutatnak, amelyeket az objektív konstrukciók kijavítanak, korrigálnak. Ilyen aberráció többféle van: a „chromazia“, amely a kép széleit színessé teszi, az „asztigmatizmus“, amely a kép széleit nem rajzolja élesen, a „képdomboruság“, amelynél a kép csak a közepén éles s a szélek felé mindinkább kisebb élességű.

Az ideális lencsét legjobban megközelítik a modern anasztigmátok. Ezek tényleg egy pontban egyesítik az egy pontból jövő sugarakat. Anasztigmátoknak azért nevezik őket, mert az asztigmatizmust kijavítják. Egy lencsének az asztigmatizmusa, vagy magyarul pontnélkülisége abban nyilvánul, hogy az egy pontról jövő és az optikai tengelyhez ferdén álló sugarakat a lencsén át nem egy pontban gyűjti össze s így egy pontnak a képe két különálló kis vonalból áll. Ezek a vonalak egymásra merőlegesen állanak. Ha tehát oly lencsével dolgozunk, amely asztigmatikus, nem kapunk egy fénylő pontról éles képet. Az asztigmatikus elrajzolás abban nyilvánul, hogy pld. a kép szélén levő pontalaku tárgyak megnyulnak. Így egy zászlórudnak a gombja hosszabb lesz.

Az anasztigmátok, mint már mondtuk, ettől a hibától mentesek. De még van más jó tulajdonságuk is. A képmezejük nagyobb mint az aplanátoké, vagy tájképlencséké és fényerősebbek is, mint azok. Ha egy objektivet, amely csak 6×9-es nagyságot rajzol élesen 13×18-as kamarára teszünk, a beállításnál köralaku képet kapunk. Az a szög, amelyet a fentemlített köralaku kép széléről az objektív közepe felé eső sugarak egymással alkotnak, adja az objektív képmezejét. A képmező széle felé a kép világosabb és élesebb. A használható képmező az egész képmezőnek azon köralaku része, amelyen belül a rajzolás éles és világos. Ha egy anasztigmátot és egy aplanátot a kép mezeje egyenlő, akkor az anasztigmát használható képmezeje sokkal nagyobb. A képmező domborusága az oka annak, hogy a rajzolat a kép széle felé élességéből veszít. A képmező-domboruság az egyszerű lencséknek azon tulajdonsága, hogy sík felületet nem síkban, hanem gömbfelületben rajzolnak. Aplanátot a képdomboruság csak bizonyos mértékig javítható, mert ellenkező esetben a lencse asztigmatikus lesz. Csak az anasztigmátok konstrukciója zárja ki a képdomboruságot és az asztigmatizmust.

Ebből láthatjuk, hogy mennyivel felülmulják az anasztigmátok az aplanátokat. Az anasztigmátot nagyobb a használható képmezeje, tehát ugyanazon objektív nagyság és gyutávolság mellett nagyobb méretet rajzol ki. Mentese az asztigmatizmustól és nagy fényerejű. Építkezések, diszitmények, tollrajzok, reliefek vagy bármely más részletdus tárgyak lefényképezése csak anasztigmátokkal sikerül. Tájkép, portré vagy zsáner felvételeknél az aplanátot is előnyösen használhatjuk. Említésre méltó még, hogy az aplanátok achromatikusak és nem rajzolnak el. Achromazia, szószerint szintelenséget jelent. Az achromatikus objektív tehát mentese attól az aberrációtól, mely a képek szélét színesen rajzolja. Mint már említettük az aplanátok vagy képdomboruságtól mentesek, de asztigmatikusak, vagy anasztigmatikusak, de domborúak. Ha a chromatikussal korrekcióval bírnak. Ha az achromaziával nem törődünk, kaphatunk olyan asztigmatikus aplanátot, amelynek képmezeje sík. Ezt periszkopnak nevezik. Az aplanátok szimmetrikus gyűjtőlencséből állanak, amelyek mindegyike 2 lencséből van összeragasztva. A két gyűjtőlencse között van a fényrekesz.

Az achromatikus tájképlencsék kevésbé tökéletes objektívek. Ezek chromatikusan korrigált lencsék, de nem mentesek az elrajzólástól, tehát asztigmatikusak. Fényerejük kb. negyede az aplanátokénak. Az achromatikus tájképlencse egy gyűjtő lencséből áll, mely két lencséből van összeragasztva. A tájképlencse a legegyszerűbb objektív, mely fényképezési célokra már használható.

SÖTÉTKAMRA BERENDEZÉSE ÉS HYGIÉNIÁJA.

IRTA: SZÁDOVAY FERENC, BUDAPEST.

érezze magát. Dehát nincs segítség. Az amatőrnek bele kell nyugodnia abba, hogy sötét-kamrában dolgozzon, azonban igyekeznie kell, hogy mindent, ami egészségének árthat vagy a munkában akadályozza, eltávolítson.

Sötétkamrának lehetőleg nagy szobát válasszunk. Mindenesetre jobb, hogyha minden alkalommal egy nagy szobát alakítunk át sötétkamrává, mint valami szűk helyiséget tennünk meg annak. Utóbbiban a kényelmetlen kicsiny helyen való dolgozás megnehezíti a munkát s hosszabb tartózkodás esetén levegője megromlik, ami egészségünkre ártalmas. Nyolc kbm. nagyságú sötétkamrában a levegő oly hamar telik meg szénssavval, hogy egy óra alatt legalább is 10-szer kell szellőztetnünk, hogy egészségünknek meg ne ártson. Szűk helyiségben való többszöri hosszantartó munka az emberi szervezetre feltétlenül káros hatással van. De nemcsak az ember kilégzése teszi rosszá a sötétkamra levegőjét, hanem a vegyszerek párolgása és a lámpa égése is. Az égő petroleum lámpa szintén igen sok oxigént fogyaszt, kb. 2-szer annyit mint egy ember. Tehát lehetőleg nagy sötétkamrában dolgozzunk. Természetes az is, hogy annak nem szabad nedvesnek lennie.

Mindenekelőtt arra kell ügyelnünk, hogy a sötétkamrába semmiféle külső fény be ne hatolhasson. Ha ezt el nem érhetjük, akkor legalább arra kell ügyelnünk, hogy az ártalmas fény ne direkte érje az érzékeny lemezt. Nem elegendő az ablaktáblák becsukása, minden legkisebb nyílást is be kell takarnunk. Tudjuk, hogy azokat a helyeket, amelyeken egy kevés fény behatol, nem vesszük észre mindjárt, ezért tehát legalább 5 percig kell várni, míg szemünk a sötétséget megszokja. Az ablakok besötétítésére legjobb, ha nagy sötét kartonokat használunk, amelyeket az ablakra erősítünk. Ezen kartonok egyikébe kis ablakot vágunk, amelyet vörös üveggel, vagy vörös posztóval fedünk be. Ezek a behatoló fénynek a lemezekre káros sugarait elnyelik. Előnyös, ha egy ablakocská helyett többet készítünk, még pedig úgy, hogy ezek letakarhatók legyenek. Az egyik sötétvörös, a másik világosvörös, a harmadik sárga, vagy sárgászöld lehet. A legelső használjuk a lemezek berakásánál, a másodikat közönséges lemezek előhívásánál, a sárga fényt pedig gázfénypapírok előhívásánál. Túlsötétvörös világítást ne használjunk, mert legtöbb esetben felesleges és nem praktikus, azonkívül szemünknek is árt. Világosvörös fényt a legtöbb esetben használhatunk, természetesen kellő óvatosság kifejtése mellett. Figyelembe kell vennünk, hogy az érzékeny réteg nemcsak a világosság mennyisége iránt érzékeny, hanem a hatás ideje iránt is. Kevés fény hosszabb idő alatt épen oly erővel hat a lemezre, mint kétannyi fény fél idő alatt. Példa erre ha fényrekeszt használunk, a képet a homályos üvegen gyengén látjuk, ha még annyi ideig nézzük is s ha ez esetben hosszabb ideig exponálunk, a lemez épen olyan lesz, mintha fényrekeszt nélkül, rövidebb ideig exponáltunk volna.

Ha sötétkamrában dolgozunk, mesterséges fényt használunk. Ha már kint sötét van, akkor nem kell olyan nagy gonddal besötétítenünk az ablakokat. Legtöbb esetben elegendő a függönyök leeresztése. Világításra leginkább petroleum lámpákat használunk vörös üveggel, vagy pedig u. n. sötétkamra lámpásokat, amelyek gyertya, petroleum, gáz vagy villamos fényhez valók. De nem minden vörös üveg felel meg célunknak. Igen sűrűn vásárolunk olyan vörös üveget, amely a vörös sugarakon kívül sárga vagy kék sugarakat is átbocsájt, ami pedig a lemezek fátyolosodását okozza. Ezért csak spektroszkopikus vörös üveget használjunk. Ha nem vagyunk biztosak abban, hogy vörös üvegünk ilyen, óvatosságnak kell lennünk, így pld. az előhívás elején be kell takarnunk a csészét. Színérzékeny lemezeknél még nagyobb óvatossággal kell eljárni.

Ha a sötétkamrából kimegyünk a világosságba, fedjük be egy pillanatra kezünkkel szemünket mert a hirtelen fényváltozás még ártalmasabb, mint a vörös fény.

Igen fontos, hogy sötétkamránkban vízvezeték, vagy pedig ennek hiányában víztartónk legyen, mert ez megkönnyíti a munkát.

Egészségünkre való tekintettel minden alkalommal alaposan szellőztetnünk kell a sötétkamrát. Erre a legtöbb amatőr nem nagy gondot fordít.

Nemcsak minden munkánál fontos a tisztaság, magában a sötét kamrában is gondot kell fordítanunk erre. Ezáltal sok bosszúságtól kíméljük meg magunkat. Kiöntött oldatokat rögtön fel kell

törülnünk, mert ezek nemcsak egészségünknek árthatnak, hanem fáradságaink eredményét is tönkre tehetik. Ha fixálónátront öntöttünk ki s nem töröltük fel idejekorán, ez porrá szárad s lemezekre vagy képekre tapadva foltokat okoz, melyeket nem távolíthatunk el többé.

A legtöbb amatőr kevés gondot fordít vegyszereinek rendbentartására, ezek könnyen bomlanak s más tekintetben is sok kárt tehetnek. Minden üvegen meg legyen jelölve annak tartalma, mert ellenkező esetben könnyen felcserélhetjük őket, ami természetesen nem előnyös.

Ha papirvignettákat ragasztunk az üvegekre, kínai tussal írjuk fel, hogy mit tartalmaznak, mert közönséges tinta könnyen elmosódik. De legjobb, ha magára az üvegre írunk. A következő végtelen tartósságu oldat igen ajánlatos: 60 gr. sellakot, 30 gr. boraxot, 360 kcm. vízben megfőzünk, azután megsűrjünk és annyi lámpakormot teszünk hozzá, amennyi szükséges, hogy az oldat az üvegre tapadjon.

A vegyszereket tartalmazó edényeket mindig be kell dugaszolnunk, mert párolgásuk könnyen lecsapódhat eszközeinkre.

A tálakat használat előtt és után alaposan meg kell tisztítani. Sohasem szabad ugyanazt a tálát más célra használnunk, mint aminőre először alkalmaztuk. Így pld. a rögzítő csészét sohasem szabad előhívásra használni.

Ha állandó sötétkamránk van, abban csak a legszükségesebb anyagokat tartjuk.

A tisztaság és rend főfeltétele tehát a sötétkamrának s ha az amatőr alkalmazkodik a fentebb leirt utasításokhoz, akkor nemcsak munkáját könnyíti meg, hanem sok kárt és bosszúságot is elkerülhet.

MATT CELLOIDIN PAPIROS SZINEZÉSE TÉLEN.

IRTA: HAJDU FRIGYES, BUDAPEST.

Sok bosszúságot okoztak már különösen a kezdő amatőrnek azok a vörös foltok, a melyek a fénytelen celloidin papir elkülönített szinezése és rögzítésénél oly gyakran és könnyen előfordulnak. Sokan épen e miatt más papírral dolgoznak, pedig alig van olyan papir, amely a negatív részleteit oly bársonyos mélységben adná vissza, mint a fénytelen celloidin papir.

Az említett vörös foltoknak oka többféle lehet. Ha nem teljesen tiszta kézzel nyulunk hozzá a papirhoz, vagy ha a tálak nem tiszták, a foltok el nem maradnak, s rendszeren a papirnak u. n. kiklórozása alkalmával, vagy akkor jelentkeznek, a mikor az arany fürdőbe mártjuk a képet.

Szokjunk tehát hozzá, hogy a papirnak a másolókeretbe való berakásánál azt csak a szélén fogjuk meg, ép úgy mint a lemezt. Ha a másolás menetét ellenőrizzük, akkor is inkább tiszta késsel emeljük fel a papírt. A kiklórozáshoz és szinezéshez külön tálakat használunk. Legjobb a fehér porcellánból valók, mert ezeknek a tisztátalan volta rögtön szembeötlő. Előfordulhat azonban, hogy kénytelenek vagyunk az előhívó tálát a szinezéshez használni. A használt előhívó a tálnak fenekén és szélén barna foltokat hagy hátra, a melyeket vízzel és kefével nem egykönnyen távolíthatunk el. Ezek tisztítására legjobb a Farmer-féle gyengítő, amely rögtön eltávolítja a foltokat. Ezért tehát mielőtt az előhíváshoz szolgáló edényt szinezésre használunk, tisztítsuk meg a fent leirt módon.

Ha télen túlságosan hideg vizet használunk a képek kiklórozására, vagy a szinező fürdő elkészítésére, igen könnyen állnak elő az említett vörös foltok. Okuk az, hogy a kiklórozás nem folyik teljes mértékben, s nem hat a celloidin papir egész felületére. Ha azt akarjuk, hogy a szinezés egyenletes legyen, hogy a kiklórozó vizet és aranyfürdőt langyossá tegyük. Ha ennek dacára jelentkeznek a vörös foltok, azok rögtön eltűnnek, amint a tálát kissé megmozgatjuk.

A rögzítő fürdő temperaturája iránt nem oly érzékenyek a képek, de előnyös ezeket is kissé megmelegíteni. A fürdők melegítésében bizonyos határt kell ismernünk, mert a túlmeleg fürdők megpuhítják a celloidin papir rétegét, s az könnyen megsérülhet.

A kiklórozó fürdőnek a felmelegítése legcélszerűbben úgy történik, hogy egy edényben vizet forralunk, s ebből egy keveset öntünk a csészében levő hideg vízhez.

Az arany vagy platinfürdőt úgy melegítjük meg, hogy a tálát gőz felé, vagy meleg vízbe mártjuk. A csészéknek direkt melegítését gáz vagy szpiritusz láng fölött nem ajánljuk, mivel a porcellántálak könnyen elrepedhetnek.

FÉNYKÉPEZÉSI ELJÁRÁSOK.

A negatívhoz ragadt kép eltávolítása.

Nagy ijedelemmel tapasztalja néha az amatőr, hogy mikor a másoló keretet felnyitja, hogy a kép nem akar leválni a negatívról, vagyis hozzáragadt. Ennek több oka lehet. Gyakran nem volt elég száraz a lakkal bevont negatív, mert a vastag régi lakk nehezen szárad. A papir tehát hozzáragad. Nedves helyen tartott papir, vagy a levegő nedvessége okozhatja ezen kellemetlen jelenséget. Sokszor elveszettnek látszik az ilyen negatív, ha a papirnak erről való erőszakos eltávolítása után ezüst tartalma helyek mutatkoznak a negatív rétegen. Pedig nem is olyan nehéz a lemezt ismét használhatóvá tenni, ha kellő óvatossággal járunk el. A következő módot, mely saját tapasztalatainkon alapszik, a legjobban ajánljuk.

Sohasem szabad a lemezhez ragadt papirozt késsel lekaparnunk, mert ezáltal könnyen megsérthetnők a negatív-réteget. Kézzel tépjük le a papírt, a mennyire csak lehetséges, s azután következő oldatba mártsuk be a lemezt:

- 1 liter víz,
- 5 gr. citromsav,
- 250 „ rögzítőnátron.

A lemezt 20 percig hagyjuk ebben a fürdőben, hogy az ezüstnitrát kifixálódjék. Ezután alaposan kell mosnunk, hogy a fixnátron nyomait eltávolítsuk. Most 20 percre metylalkoholba tesszük a lemezt. Ennek eltelte után egy darab szarvasbőrrel óvatosan ledörzsöljük a rajta tapadó papirozt. Ha azt tapasztaljuk, hogy a negatív száradni kezd, újból be kell mártanunk metylalkoholba, s aztán folytathatjuk a papír eltávolítását. Ha mégis foltok maradnának vissza a lemezen, akkor fixnátronba tesszük 1—2 percre s ebből kivéve hígított vérlugsó oldatba mártott ecsettel kenjük be a foltokat. Ebben az ezüst folt kifixálódik és eltűnik. Most a lemezt jól lemossuk és megszáritjuk.

Az így kezelt lemezek teljesen hasznavehetőkké válnak.

H. F.

A fényvel szemben készült felvételek előhívása. Az ilyen felvételeket feltétlenül hosszabb ideig kell exponálnunk és a lemezt előhívás előtt a következő fürdőkbe kell tennünk:

- 1000 kcm. víz
- 0.5 gr. rézvitriol
- 1 gr. káliumperszulfát
- 40 csepp salétromsav.

E fürdő arra való, hogy a lemez lassabban és erőteljesebben jöjjön majd elő az előhívóban. $\frac{1}{2}$ percig marad a lemez ebben a fürdőben s azután előhívhatjuk. Mivel az előhívó az előbbi fürdő hatása alatt lassabban hat, a képen még a gyengébben megvilágított képnymok is erőteljesebbek lesznek.

A törött negatívek érzékeny rétegének lehúzása. Ha egy negatív úgy törik el, hogy a kép rétege nem sérül meg, a következő eljárással menthetjük meg a képet. A száraz negatívot 10 percre a következő oldatba tesszük:

- 4 kcm. formalin
- 400 kcm. víz.

Ebből a fürdőből a következőbe kerül:

- 15 kcm. marónátron oldat 1:3
- 300 kcm. víz
- 15 kcm. sósav
- 15—20 kcm. glicerin.

Ebben is 10 percig hagyjuk a negatívot. Azután óvatosan lehúzzuk az üvegről a réteget, de vigyáznunk kell, hogy el ne szakítsuk. Ha már teljesen lejött az üvegről, akkor víz alatt egy üveglemezre tesszük s tiszta vízzel gyengéden leöblítjük. Most tiszta szűrő papírral eltávolítjuk a felesleges vizet. A légbuborékokat is el kell távolítanunk. Ha mindez megtörtént a lemeznek, a szélét papírral körülragasztjuk és száradni hagyjuk.

Fémklisék készítése magában a kamarában. Egészen új eljárás ez, melyet alább részletesen leírunk. Egy fémlemez (réz vagy cink) gondosan megtisztítunk és lesimitunk. A feltaláló Arthur Payne a fémlemez 2%-os kolloidumoldattal önti le, amelyhez valami zöld színű anyagot tesz, hogy a vékony réteg látható legyen. Ezen a kolloidumrétegen most fémezékeny brómezüst vagy jódezüst zselatin réteget kell előállítanunk. Az emulzióknak finom szemcsésnek, átlátszóknak s igen vékonyknak kell lennie. A megvilágítás ép úgy történik, mint bármely más lemeznél. Ugyancsak közönséges előhívót is használhatunk az előhíváshoz. A lemez rendeltetési céljától függ annak további kezelési módja. Az előhívás alkalmával előállított fátyolt erősen hígított káliumpermanganát oldatban távolítjuk el. Rövid mosás után 30 mp.-re a következő fürdőbe tesszük a fémlemez:

- 15 gr. káliumbichromát
- 0.8 gr. káliimsó
- 350 kcm. desztillált víz.

E fürdő arra való, hogy a zselatint mindazon helyeken, amelyekeken fémes ezüst rakódott le, kicserezze. Most alaposan lemossuk a lemezt s meleg vízben hívjuk elő a zselatinréteget. Előhívás után a kolloidumréteg egyes helyeken szabad lesz, más helyen pedig a keményített zselatin betakarja. A lemezt most száradni hagyjuk s a szabad kolloidumot alkoholos éterfürdő segítségével oldjuk le a lemezről. A fémlemez ezután már csak maratni kell. Ami persze külön gyakorlatot igényel.

A fényvel szemben való felvételek. Tudvalevő dolog, hogy az ilyen felvételek csak ritkán sikerülnek. Ha azonban az alább következő pontokat figyelemmel kísérik, feltétlenül sikert kell elérnünk.

1. Minden felesleges, oldalról jövő fényt az objektívtól távol kell tartanunk.
 2. Erős fényforrásokat, különösen pedig a napot célszerű felállással takarnunk kell.
 3. A lemezek ezüstben gazdag, vastag emulziójuak legyenek, hogy nagy színskálát érthessünk el, s a fényudvart elkerülhessük. Legjobb az ortochromatikus lemezek.
 4. Fényerős, reflextől mentes objektíveket használjunk, lehetőleg teljes nyílással.
 5. Az expozíció tartama tekintetében, figyelemmel kell lennünk a felveendő tárgy legsötétebb részeire is.
 6. Az előhívás erősen hígított előhívóban történjék.
 7. Másolásra lassan dolgozó papirokat használjunk.
- A művésziesen dolgozó amatőrök szívesen készítenek felvételeket a fény ellen, a mi abban leli magyarázatát, hogy ily módon ellentétus negatívot kapnak. A felvételnél ez a módja könnyűvé teszi a jellemző részek kiemelését, a mi más világításnál ritkán lehetséges. *Szlatinai.*

KÜLÖNFÉLÉK.

Ki volt az első akit lefotografáltak. Időről-időre megjelenik a napilapokban egy-egy hír, amely arról szól, hogy X. Y. volt az első, aki a fotografáló gép előtt ült. Különösen angol és francia lapokban olvashatunk ilyenekről, mert tudvalevő, hogy ott kísérelték meg először fény segítségével képet készíteni. Legutóbb az angol lapokban jelent meg, hogy Lord Avebury az angol urakházának tagja az első, akit lefotografáltak. Állítólag még ma is meg van ez a kép, amely kora ifjúságában a következőképpen készült. Daguerre, a fotografálás feltalálója, a múlt század 30-as éveinek végén Londonba utazott, hogy találmányát szabadalmaztassa. Megismerkedett Lord Avebury atyjával s az udvarban játszadozó kis lordot lefotografálta. Az angol lapok eme híradásának nem adhatunk teljesen hitelt, mert hisz ma már egész sereg azon embereknek a száma, akik mind azt mondják magukról, hogy ők voltak az elsők, akiket lefotografáltak. Valószínű az is, hogy Daguerre nem várt a felvétel készítésével addig, míg Londonba került, sőt biztos, hogy Párisban kísérletezett először. Ezt mondja a néhány évvel ezelőtt elterjedt hír is, amely szerint Warabowsky volt francia tiszt, aki 8 évvel ezelőtt, 100 éves korában Varsóban meghalt, volt az első, akit Daguerre lefotografált. Warabowsky épen akkor került Párisba, amikor Daguerre első kísérleteit folytatta. Személyes barátság fűzte őket egymáshoz s Daguerre minden titkába beavatta a francia tisztet és több ízben le is fotografálta. Warabowsky tehát talán joggal állította, hogy ő volt az első, akiről fénykép készült. Avebury-Shanksról is ugyanezt állítják, de ez annál kevésbé valószínű, mivel festett hátteret használtak e felvételhez. Erre pedig Daguerre nem igen gondolt, midőn

első felvételeit készítette. Ezekből látjuk, hogy teljes biztossággal nem lehet e kérdést eldönteni.

A Kodak társaságról. A Kodak társaság egyike azon iparvállalatoknak, a melyek a legnagyobb hasznot tudják felmutatni. A legutóbbi üzleti évben oly összeget ért el, a minőt eddig fényképezési iparvállalat soha. A társaságnak a világ minden városában van lerakata, központja pedig New-Jersey. 1906-ban a Kodak társaságnak 32,028.960 kor. tiszta haszna volt, mely 1,014.824 koronával több, mint 1907-ben. S mégis ezen összeg a legkisebb emelkedés, a melyet a társaság az utolsó 8 évben fel tud mutatni. Ennek oka talán a gazdasági krízis. Fenti összegből kerek 5 millió koronát fordít gyártelepeinek ujjaépítésére. 20% osztalékot fizetett minden részvény után. A Kodak társaság tiszta haszna a következőképpen emelkedik:

1895	1,191.944 K.
1896	5,944.224 „
1897	4,445.568 „
1898	5,837.568 „
1899	8,136.381 „
1900	11,279.584 „
1901	12,416.327 „
1902	13,546.820 „
1903	14,561.760 „
1904	16,523.616 „
1905	19,864.640 „
1906	26,799.312 „
1907	31,004.136 „
1908	32,028.960 „

Az utolsó évnek tiszta haszna a legnagyobb, melyet a társaság eddig elért. A fentemlített 5 millió koronán kívül még 18 millió koronát külön tartalék-alapba utaltak.

UJ SZAKÜZLET

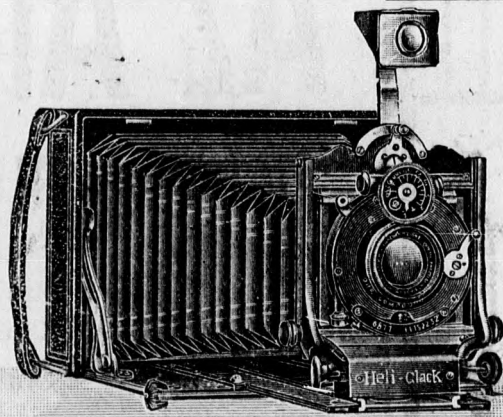
WANAUS FERENCZ ÉS TSA
FÉNYKÉPEZÉSI CIKKEK SZAKÜZLETE
BUDAPEST, IV. KÁROLY-
KÖRUT 22. SZ. (RÖSER-BAZÁR)

TELEFON-SZÁM: 163-69.

MODERN FÉNYKÉPEZŐGÉPEK. ELSŐRENDŰ
OBJEKTIVEK. DÚSAN FELSZERELT RAK-
TÁR ELSŐRENDŰ LEMEZEKBE, PAPIROK-
BAN ÉS ÁLLANDÓAN FRISS ÉS TISZTÁN
KEZELT VEGYSZEREKBE. MINDENMŰ
FÉNYKÉPÉSZETI MUNKÁK KIDOLGOZÁSA.

A Rietzschel Heli-Clack

9×12 és 10×15 cm. szélességben.

Precíziós-kamara szélesség-méret-ben fényerős optika részére, háromszoros kihuzattal és szilárd, öntött szerkezettel.

Kihuzata 31 cm., illetve 38 cm., a mi egyedül a hátsó lencsével való dolgozást is csakúgy lehetővé teszi, mint azelőtt. Teleobjektív használata nélkül is tehát 2-3 szoros, teleobjektív használata esetén pedig 8 szoros nagyítás érhető el. Sokoldalú fel- és oldalettolás az öntött előrész révén, kettős csavar-menet, kivethető objektív deszka.
Kérje — „Az Amatőr“-re hivatkozva — 3. számú árjegyzékünket ingyen és bérmentve.

A Hch. Rietzschel G. m. b. H.

Optische Fabrik G. m. b. H. München.

Képviselő: G. JAHN, Wien, IX/4. Sechsschimmelgasse 7.

A szellemfotografiáról. Foglalkoztunk már lapunk hasábjain a szellemek fotografálásáról elterjedt nézetekkel, de szerény véleményünk szerint humbug az egész. Bár nagy tudású és nagy hírű emberek vetették érte latba a tekintélyüket, mi nem tudunk ezzel a dologgal megbarátkozni. Az angol „Daily Mail“ nemrégiben közzétette annak a bizottságnak a véleményét, amely meg volt bizva azzal, hogy bebizonyítsa, lehet-e szellemeket tényleg fotografálni. A bizottság spiritiszta és fényképész szakértőkből állott. A bizottság egyhangulag kijelentette, hogy nem sikerült nekik a szellemfotografálás tényének bebizonyítása. A spiritiszták a bizottságnak fényképész szakértőit okolják ezért, mert nem akartak a theosofiával foglalkozni, mivel ezt feladatukon kívül állónak tartották. A fényképész szakértők állításuk bizonyítására hat nyomós indokot hoztak fel. Ezek a „Photography and Focus“ című folyóiratban meg is jelentek, olvasásuk valóban különös élvezetet nyújt. Valószínű, hogy a szellemfényképezők ilyen kudarc után, nem egyhamar fognak ismét a nyilvánosság elé lépni s propagandájukat hosszabb-rövidebb időre beszüntetik.

Az északi sark és a fotografálás. Az északi sark felfedezése körül való vitában sokan szemére vetették a kutatóknak, hogy nem hoztak magukkal kézzelfogható bizonyítékot fényképfelvételek alakjában. A „Britt. Journ. of Photography“ egyik munkatársa felsorolja azokat a nehézségeket, amelyek megakadályozták a fentjelzett idea megvalósítását. Elegendő bizonyíték lett volna pedig ha az égboltozatra merőlegesen álló kamarával csak egyetlen egy felvételt készítettek volna. Mivel azonban mind a két kutató azt állítja, hogy nyári időben volt a sarkon, nem lett volna eredménye ennek sem, mert hiszen még a fényképező gép

sem látja ebben az évszakban a csillagokat. Legfeljebb photo-theodolittal lehetett volna a napot lefotografálni olyformán, hogy a horizont is rajta legyen a képen. Mivel előre látható, hogy ezen elért eredmények után egész népvándorlás tart majd az északi sark felé, a jövődöbéli kutatóknak alkalma lesz az elmulasztottakat helyrehozni.

Fából való előhívó tálak. Csak kevesen ismerik a fából való előhívó tálak előnyeit. Nagyon olcsóknak mondhatók, ha a valóságban annyiba kerülnek is, mint a porcellántalak, de sokkal tartósabbak, mert nem oly törékenyek, mint a porcellán vagy üveg. Ha több lemezt hívunk elő egyszerre, akkor fatáiban a lemezek nem csusznak egymás fölé. Sokkal könnyebbek is, mint más tálak, a téli használatra is jobbak, mivel melegebbek, s az előhívó nem hül le ha beleöntjük, a mi pedig porcellán vagy üvegtátnál csak melegítés útján érhető el. Természetesen száraz fából kell ezeket gondosan kivájni. Apró lécekkel könnyen több részre lehet e tálakat osztani. De a fából való tálakkal is óvatosan kell bánni, mert ha nem törnek is el, a sarkokon könnyen kilyukadnak. Ilyen lyukas fatálatat kijavíthatunk úgy, hogy parafint olvasztunk a lyukakba.

Nagy előnyeik mellett, hátrányuk is van e tálaknak. A fát ugyanis nehezen lehet a vegyszerektől megtisztítani, kell tehát, hogy minden fürdő számára külön tálnak legyen és semmi körülmények közt sem szabad ezeket felcserélni, a mi pedig a sötét kamrában könnyen megeshetik.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: KOHLMAN ARTÚR dr.
Társszerkesztő: GÁBOR JÓZSEF.
Helyettes-szerkesztő: SZ. KISS LAJOS vegyész-mérnök.
Főmunkatársak: SZTANKOVSKY-JÓZSEF és SZEGHALMI GYULA
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Baross-tér 15.
Bercsényi-nyomda r.-t. Budapest, VIII., Reviczky-tér 5.

Szakképzettség, ..
művészi ízlés, lelki-
ismeretes kezelés
és pontosság: vállalatunk alapelvei. ..

Az Amatőr fotolaboratoriuma nagyítási vállalat

Budapest, VII/29. Baross-tér 15. II. em. 5.

.. TELEFON-SZÁM 94-49. ..

Amatőrök lemezeinek, filmjeinek előhívását, erősítését és művészi retusálását, diapozitívek, nagyított negatívek, brómezüst-, platin-, pigment-, „mattalbumin“-, gumminyomatok és nagyítások ..
.. készítését és izléses bekeretezését elvállalja. ..

Laboratoriumunk vezetői számos bel- és külföldi kiállításon díjakat és okleveleket nyertek. Szakszerű felvilágosítások és tanácsok ingyen. .. Vidéki megrendeléseknél a negatív gondos ..
.. csomagolását kérjük. ..

Hivatalos órák csak hétköznapokon d. e. 10-12-ig, d. u. 3-6-ig.

Művészi plakátok,

cimkék, meghívók, oklevelek stb.
egy és többszínű litografiák

a legfinomabb kivitelben készülnek

Kellner és Mohrlüder

kő- és könyvnyomdai műintézetében

BUDAPEST, V., Csáky-u. 9.

(a Vigszínház közelében.)

☛ Tessék e hirdetésre hivatkozni. ☚

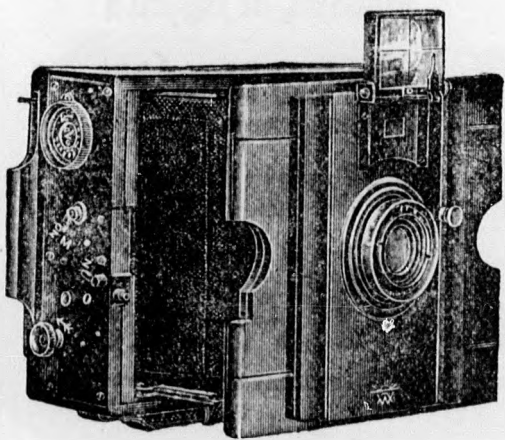
„AZ AMATŐR“

I. országos kiállítását a
Margitszigeten (a főhercegi
kastélyban)

modern és antik
művészi butorokkal,
☛ szobrokkal, ☛
dísz tárgyakkal

Schmidt M. Miksa

művészi lakberendezési vállalata rendezte be
Budapest, V., Lipót-körut 1.

Lechner új zseb- és kézi-kamarái

elsőrangú készülékek.

Az összes készülékek elsőrangú pillanatfelvételekhez
való kettős redőnyzárral felszereltek. A zár $\frac{1}{1000}$ má-
sodperces gyorsaságig szabályozható és nyílása
teljesen zárva húzható fel.

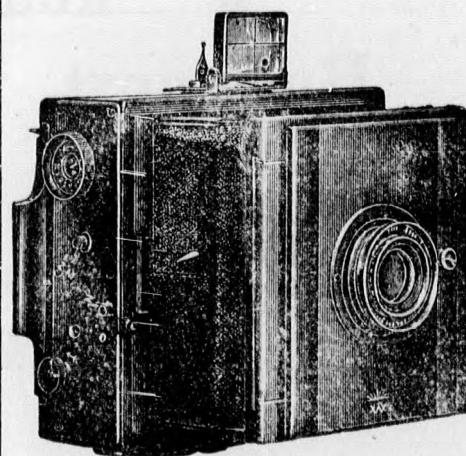
Kapható az összes jobb foto-üzletekben
vagy közvetlenül a gyártóknál

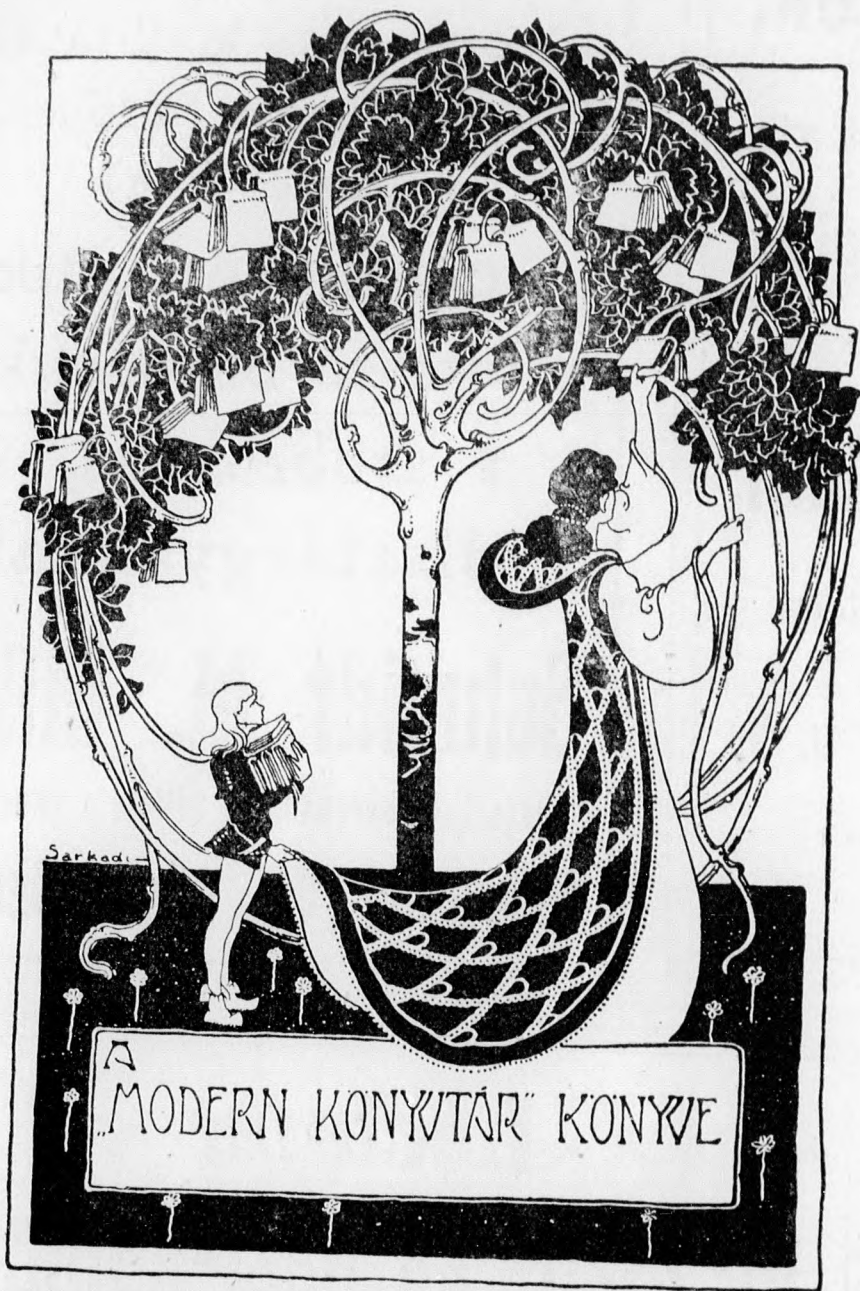
Fabrik photographischer Apparate

R. Lechner (Wilhelm Müller)

Wien, I. Graben 31.

Kérje tartalmas 60. számú árjegyzékünket
Ingyen és bérmentve!

Aki a modern irodalommal lépést akar tartani,
 aki nemcsak regényeket, színműveket stb., hanem komoly, tudományos munkákat is szeret olvasni,
 aki súlyt helyez arra, hogy teljesen tiszta könyveket kapjon kölcsön, az lépjen a „Modern könyvtár” előfizetői sorába.

! KÖLCSÖNKÖNYVTÁR!

A „MODERN KÖNYVTÁR”

■ **könyvkölcsönző vállalat** ■

Budapest, VI., Andrássy-ut 38. szám.

Telefon 82—24.

Előfizetőinek **Budapest**en házhoz szállítja, vidékre postán **küldi** a legújabb magyar, német, francia és angol könyveket.

■ **Ismertetés ingyen!** ■